

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ג' כסלו תשפ"ג | דף היומי בבלי: גדרים לג | דף הכולל: גדרים ה.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן ע' עד סעיף ד'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ג' גמ' התורה מגינה' עד פרק ג' גמ' מיום'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער התשובה פרק י' עד סוף הפרק (סוף השער)

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"זו היתה החלטה של רגע, אבל היא שינתה לי את כל החיים..." | 2534

יושפע שפע רב

"זו היתה החלטה של רגע, אבל היא שינתה לי את כל החיים..."

הרב אהרן כהן מספר על החלטה גדולה ברגע קטן שחוללה את השינוי המשמעותי ביותר בחייו

בסדר, מחר בבוקר אני פה איתכם, נלמד ביחד!".
"זה היה בהחלטה של רגע, אבל זה שינה לי את החיים.
ההרגשה הנפלאה הזאת של התקדמות עקבית ובלתי מתפשרת,
כל יום דף, זה דבר מדהים. במיוחד שזה סדר לימוד שכולל גם
ימי שישי, שבת, חגים, בין הזמנים, זה לא עוצר אף פעם וזה מה
שכל כך מיוחד בזה.

"כל הבית שלי השתנה. אפילו בחופש הילדים רוצים לארגן
טיול ומתחילים לתכנן מסלולים, הם תמיד מתחילים מתוך נקודת
המוצא הכי ברורה והכי בסיסית: יש קודם את השיעור של אבא,
שהוא לא מוותר עליו בשום אופן ובשום מצב, ואחר כך אפשר
לצאת למירון, צפת, עפולה, חיפה, פתח תקוה או ערד. קודם כל
השיעור!

"את השינוי הכי גדול בחיים שלי, עשיתי בהחלטה של רגע",
כך מספר לנו הרב אהרן כהן, אחראי על מבחני 'דרשו' בתוכניות
השונות, ומי שנחשב לאחד מוותיקי הפעילים בארגון.
"היה זה ביום שגרת, עמדו אז לסיים את מסכת גיטין בדף
היומי. אני לא למדתי אז דף היומי בכלל, הלימודים שלי בכולל
כמובן היו לימודי גמרא בעיון, ובזמני הפנוי היו לי סדרי לימוד
כאלו ואחרים ש'דף היומי' לא היה אחד מהם.
"באותה עת הגעתי לאיזה משרד ואני רואה את מנהל המקום,
כשהוא יושב יחד עם ידידי פעיל 'דרשו' הרב שלום יכנס, הם
לומדים גיטין ועומדים לסיים את המסכת.
"אמרת להם, אני ממש מקנא בכם שאתם זוכים לסיים מסכת
מדי כמה חודשים כמו כל לומדי 'הדף היומי'. הלוואי שאזכר גם
אני ככה לסיים מסכת אחרי מסכת..."

"המנהל מסתכל עלי בתמיהה ואומר לי, "מה זאת אומרת
הלוואי, גם אתה יכול להשתתף...". אני אפילו לא חשבתי על
המילים שאני מוציא מהפה שלי, ואמרת: "אתם יודעים מה,

נשים וילדים, אני מעלה את זה לשולחן, פותח גמרא, מראה להם את זה בפנים...

"וכמובן, גם הסיומים, את זה למדתי מהמגיד שיעור שלנו (מאז הצטרפו אליו כמה משתתפים נוספים...) - סיומים צריכים לעשות בבית, עם הילדים. גם אם אין מניין, גם אם אי אפשר לומר קדיש, יש לזה תועלת אדירה שהילדים רואים שאבא סיים עוד מסכת ועוד מסכת, שהוא שמח לסיים, קונים או מכינים איזה מאכל מיוחד, עוגה יפה, לכבוד כל סיום, וכל האווירה בבית משתנה".

הולדת וכדו' השתנה. פתאום הם קונים לי סטנדר או ספר לכתובת חידושי תורה וכדו'. אם תשאלו אדם מבוגר הוא יאמר לכם שזה בדיוק הפוך, מה זאת אומרת? אברך כולל שלומד בעיון בוודאי יש לו הרבה יותר חידושים... אבל מסתבר שהלימוד האינטנסיבי חודר חזק יותר לאווירה של הבית. אין לי הסבר אחר לזה.

"ואני אכן מאוד משתדל לחבר את הילדים. כל שבוע בשולחן שבת אני מספר להם על דברים מעניינים שהיו השבוע בדף היומי, אם היה איזה סיפור מעניין בגמרא, או נידון שיכול לעניין גם

חדש בקו השיעורים של 'דרשו'
שיעורים לפי סדר הדף היומי הירושלמי מפי מיטב מגידי השיעורים
בעברית ובאידיש 0772222666 שלוחה 8

יהלומים מגדולי ישראל

**כעבור תקופה התקשר אלי אותו אברך ואמר לי:
"אתה זוכר שכשרבינו פגש אותי בחול המועד הוא
אמר לי שהוא זוכה לקיים את מצוות 'הקבלת פני
רבו ברגל'? אין לך מושג מה המשפט הזה חולל"...**

משמים שמו בפיו את המילים הנכונות בזמן הנכון

יכול לתאר ולהסביר מה המשפט הזה חולל. מאז היא מסתכלת אלי במבט אחר לגמרי, מעריכה אותי, מכבדת אותי, כל היחס שלה השתנה, ואני מכבד אותה, ובעקבות כך האווירה בבית הפכה להיות נעימה וטובה. ומאז, ברוך ה' יש לי שלום בית!" הוא הוסיף ואמר לי בפשטות: "כנראה רבינו ראה שאשתי מגיעה ולכן אמר לי את המשפט הזה".

אולם כמובן רבינו מעולם לא הביט באשה, ועל כך יעיד המעשה המדהים הבא:

אמא שלי שתחי', כלה בבית רבינו למעלה משלושים שנה, מתוכן למעלה מעשר שנים שהתגוררנו באותו בית עם רבינו. ערב אחד, בשנים האחרונות, נכנסתי עם רבינו בלילה לחדר שינה, ורבינו הלך לננות. הייתי עם אבי שליט"א, ואמי שתחי' סידרה את החדר. לפתע רבינו שאל: "מי זאת האשה שנמצאת שם בחדר?".

הוא לא ידע כלל שזו כלתו שגרה עמו בבית ונשואה לבנו עשרות שנים! מעולם לא הביט באשה וודאי שאף לא ראה את אשת האברך המדובר, אלא הייתה לו סיעתא דשמיא עצומה שהקב"ה שם בפיו את המילים הנכונות.

הקב"ה ראה וידע שכל מעשיו ודיבוריו של רבינו היו לשם שמים, לעשות נחת רוח לבורא עולם, להרבות תורה ומצוות, חסד ויידישקייט בעולם כולו ולכלל יחיד ויחיד. הקב"ה היה שם בפיו את המילים הנכונות במקום הנכון ובזמן הנכון.

(מגזין במה)

מספר הרה"ג רבי יעקב ישראל קניבסקי שליט"א, נכדו נאמן ביתו של מרן הגר"ח זצ"ל:

היינו פעם בחול המועד עם רבינו במקום מסוים, ורבינו הלך שם אנה ואנה. פתאום הופיע אברך שרבינו הכירו ודיבר אתו בלימוד. הוא שאל את רבינו שאלות ורבינו השיב לו.

פתאום רבינו אומר לו: "נו, אני פוגש אותך בחול המועד, אני זוכה לקיים את המצווה של הקבלת פני רבו ברגל"...

האברך חייך במבוכה, שמח שכך רבינו מתייחס אליו ואמר מיד: "מה רבינו אומר לי דבר כזה, כולנו תלמידים של הרב". רבינו חייך ובירכו בחג שמח.

כעבור תקופה התקשר אלי אותו אברך ואמר לי: "אתה זוכר שרבינו אמר לי בחול המועד שהוא זוכה לקיים את המצווה של הקבלת פני רבו ברגל? אתה לא מבין מה המשפט הזה עשה".

והוסיף וסיפר: "בדיוק כשרבינו אמר לי את זה, אשתי עמדה מאחור ושמעה את המשפט הזה. האמת היא, שהיו לי בעיות גדולות בשלום בית, משום שהשווער שלי הוא יהודי תלמיד חכם, והגיסים שלי מוכשרים מאוד ובעלי משרות תורניות, ואשתי כל הזמן הייתה אומרת לי: 'אבא שלי ואחים שלי מוכשרים ומרשימים מאוד ואתה אברך פחות מוכשר'. היא לא כל כך העריכה אותי וזו הייתה ההרגשה בבית כל הזמן, מה שהוביל לבעיות בשלום בית. "פתאום, אשתי שומעת את גדול הדור אומר לי משפט כזה, שהוא רואה אותי הוא מקיים מצוות הקבלת פני רבו... אני לא

בחסדי שמים, שוב ראו הכל את יד ההשגחה העליונה, כאשר תוך פחות משבועיים מתחילת המבצע כבר נשברה צלחת ואותו בחור מצא את זיווגו בשעה טובה למזל טוב

הסגולה עתיקת היומין שלעולם אינה מאכזבת

שהתבקש אכן לקח על עצמו את המטלה ועשה זאת עם כל הלב. הוא הדפיס חוברות הדורות של תהילים באותיות מאירות עיניים, השקיע ברשימה ובמדבקות מרהיבות של שמות הבחורים. ואף פנה לכל בחור באופן אישי ועורר אותו לקחת על עצמו את חלקו בתהילים ולהיות עקבי בתפילה היומית מקרב לב עבור כלל החברים המצפים לישועתם.

ושוב, בחסדי שמים, ראו הכל את יד ההשגחה העליונה, כאשר תוך פחות משבועיים מתחילת המבצע נשברה כבר צלחת ואותו בחור מצא את זיווגו בשעה טובה למזל טוב.

דברי חז"ל אלו הם התשתית לסגולה עתיקת יומין זו, שנוסדה כבר מאז זמן אברהם אבינו שהתפלל על אבימלך. אולי הסגולה הראשונה בעולם.

שמענו על ארגון שניתן דרכו להשיג שמות לתפילה, כאשר מעוכבי זיווגים מתפללים זה על זה ורואים ישועות בס"ד. כדאי גם להוסיף, כי אם המתפלל על חברו נענה תחילה, על אחת כמה וכמה כי מי שמתאמץ ופועל למען ישועת חברו ככל שתשיג ידו, והוא צריך לאותו דבר ולאותה ישועה, בוודאי הסגולה היא שהוא ייענה תחילה ויראה בעצמו את הישועות שהוא נזקק להן.

(אהרן ברגמן, המבשר)

זו כבר שנה שניה להם, לקבוצת בחורים יקרים משיבה חשובה בירושלים, שהם רואים בעיניים את הפלא הגדול שחז"ל העידו עליו: "כל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה".

המנהג שם בישיבה הוא, שבהגיע תור וזמן לבוא בברית האירוסין, מחלקים כל הבחורים ביניהם את ספר תהילים המחולק, כאשר כל אחד מקבל את רשימות חברי השיעור שעדיין לא התארסו כדי להתפלל על כולם בכל יום.

למרבה הפלא, בשנה שעברה, שני הבחורים שהתעסקו במבצע זה של חלוקת חוברות התהילים והדפסת שמות הבחורים עבור כל אחד, הם אלו שנושעו ראשונים מכולם תוך תקופה קצרה ממש. השנה, תשפ"ג, ידעו כבר אותם בחורים לספר לשיעור הבא בתור אחריהם על הסגולה המקורית שהם ראו בעיניהם, כעין 'שדרוג' של מאמר חז"ל: אם מי שרק מתפלל על חברו נענה תחילה, בוודאי מי שפועל ועמל למען התפילות לחברו, ברור הוא כי ישועתו קרובה לבוא.

הגדיל לעשות בחור נמרץ, שניגש ישירות לרעהו, שמשום מה חפץ היה בישועתו הקרובה, ודרבן אותו לקחת על עצמו את הפרויקט בשנה זו, לאור הסגולה הבדוקה הזו. אותו בחור

הסיפור היומי

היה זה במאטהאוזן, זמן קצר אחרי השחרור. הגאון רבי אליעזר סילבר זצ"ל מארה"ב הגיע למחנה כדי לסייע לניצולים ולעודדם. הוא ארגן מניני תפילות, והזמין גם את שמעון ויזנטל, לימים 'צייד הנאצים' המפורסם, להצטרף. ויזנטל סירב, כשבפיו סיפור מצמרר...

הצד השני של הסיפור - החוויה ששינתה את חייו של צייד הנאצים

אליעזר סילבר זצ"ל ראש אגודת אחים (התאחדות הרבנים האורתודוקסיים של צפון אמריקה) שהה במחנה, ושליחותו הייתה להציע עזרה ונחמה לשורדים. הרב סילבר ארגן גם טכס תפילה מיוחד והזמין את מר ויזנטל להצטרף לשורדים האחרים בתפילה. מר ויזנטל סירב, והסביר לו מדוע. "במחנה", כך אמר מר ויזנטל לרב סילבר, "היה איש דתי אחד

ירחמיאל טילס

שמעון ויזנטל, צייד הנאצים המפורסם, נאם פעם בכנס של רבנים אירופאים בברטיסלבה שבסלובקיה. הרבנים העניקו פרס לויזנטל בן ה-91, ומר ויזנטל, שניכר היה שהמחווה נגעה ללב, סיפר להם את הסיפור הבא:
היה זה במאטהאוזן, זמן קצר אחרי השחרור. הגאון רבי

ככוונתי להשתמש אי פעם בסידור תפילות".
כאשר פנה מר ויזנטל ללכת, נגע הרב סילבר בכתפו ואמר
לו ברוך, בידיש: "מדוע אתה בוחר לראות את האיש שהשתמש
בסידור שלו כדי לקחת מזון מפייהם של אנשים הגוועים ברעב?
מדוע לא תראה את היהודים הרבים, שנתנו את פיסת לחם
האחרונה כדי שיוכלו להשתמש בסידור? זוהי אמונה. זה כוחו
האמיתי של הסידור", והרב סילבר העניק לו חיבוק עז.
"למחרת הצטרפתי לתפילה", סיים ויזנטל את סיפורו.
(מתוך ליקוטי שמואל)

שאיכשהו הצליח להבריח לתוך המחנה סידור אחד. בהתחלה
הערצתי את האיש על אומץ הלב שלו - על כך שהוא סיכן את חייו
כדי להכניס את הסידור פנימה. אך למחרת קלטתי, להפתעתי
הרבה, שאיש זה 'השכיר' את הסידור לאנשים בתמורה למזון.
אנשים נתנו לו את פיסת לחם האחרונה בעבור שימוש של
כמה דקות בסידור התפילה. איש זה, שהגיע למחנה כשהוא רזה
ומורעב מאוד, החל לאכול כל כך הרבה שהוא מת לפני כולם -
גופו לא יכול היה להתמודד עם זה".
המשיך מר ויזנטל ואמר, "אם כך מתנהגים יהודים דתיים, אין

הסיפור היומי

הכרטיסן הבחין בעיניו האדומות. "אתה בסדר?" שאל. "מה זה ענייך?!"
השיב ש' בבוטות. הכרטיסן לא נרתע. הוא התיישב מולו ואמר ברוך:
"תפקידי הוא לעזור כשצצה בעיה". ש' החליט שבעצם הדרך הטובה
ביותר לגרום לנווניק הזה לעזוב אותו, זה לומר לו את האמת...

מועגל הקסמים של המעשים הטובים

האדומות מבכי משכו את עיניו של הכרטיסן.
"אתה בסדר?"
"למה שלא אהיה בסדר? ובכלל; מה זה ענייך?!"
"אתה נראה נורא - יש משהו לעזור?"
אנו מעדיפים לדלג על התשובה הבוטה שקיבל הכרטיסן. ש'
היה לחוץ ושבור מהמצב בו היה נתון, ואיבד את השליטה על פיו.
למרות "סימני הסכנה" ששפת-גופו זעקה, הכרטיסן לא נרתע.
התיישב מולו ובנימה מפויסת אמר: "משלמים לי כדי לעזור
כשצצה בעיה"... הכרטיסן לא עשה דבר רע, אבל ש' היה בְּלִיָּה
רותחת של רגשות אשם, כעס, צער, יגון ואנחה. בוודאי לא של
קבלה. אך חשב לעצמו שבעצם הדרך הכי טובה לגרום לכרטיסן
ללכת לדרכו, זה לומר לו את האמת...
"תראה; אמא שלי על ערש-דווי, לדברי הרופאים לא תשרוד
את הלילה ואני עומד להחמיץ את הרכבת מ'פיטרבורו' ל'לידס'.
לא תהיה לי עוד הזדמנות לראות את אמא. אז אני מצוברח, אין
לי חשק לשוחח ואודה לך באם תעזוב אותי לנפשי".
הכרטיסן השתתף בצער, קיווה שבילו שיצליח להגיע אל
אמא בזמן, ופנה לדרכו: "כרטיסים בבקשה! כרטיסים בבקשה!"
ש' המשיך לבהות בחשכה שמבעד לחלון.

חולפות בקושי עשר דקות והכרטיסן שוב נעמד מעליו. 'רק
לא זה' חשב לעצמו 'הפעם כנראה אזדקק להרחיק אותו ממני
באופן פיזי!'
"תקשיב", אמר הכרטיסן, "כשאנחנו מגיעים ל'פיטרבורו' רוצ'
מהר לרציף אחד. הרכבת ללידס תהיה שם".

זהו סיפור קטן-גדול.

קטן - מצד עצמו, גדול - מצד המעגלים הרבים שהתפתחו
ממנו.

צעיר בשם ש' התגורר אז - לפני 40 שנה - בשכירות בבקתה
עלובה בלונדון. הוא מפגר בתשלום שכר-הדירה. כשהטלפון
מצלצל בדירה הוא לא עונה מחשש שזו שיחה שבאה לפנות
אותו מהמקום... אלא שהמחשבה הבאה מרתיעה אותו: "אולי זו
אמא!"

אמו לא נמצאת לאחרונה בקו הבריאות, ומי יודע? אולי היא
התקשרה לחפש אותו! לפני 40 שנה לא היתה 'שיחה מזוהה'
וכאשר הטלפון צלצל יכולת רק לנסות לנחש מי מחפש אותך.
הוא מיהר להתקשר להוריו. אביו קיבל את השיחה והודיע לו
שימהר לחזור הביתה, ל'לידס', שם התגוררה המשפחה. לדברי
הרופאים המצב כל-כך קשה שהחולה לא תהיה מסוגלת לשרוד
אפילו את הלילה הקרוב.

בתחנת הרכבת גילה שהרכבת האחרונה כבר עזבה. הוא היה
דל אמצעים, לא מסוגל לשלם עבור מונית. הייתה רכבת שיוצאת
ל'פיטרבורו', אלא שדא-עקא: היא תחמיץ בעשרים דקות את
הרכבת שיוצאת משם ל'לידס'. אבל ברירה טובה יותר לא הייתה
לו, אז הוא קנה כרטיס ועלה על הרכבת ל'פיטרבורו'.

"כרטיסים בבקשה!" שמע את הקול בעודו בוהה בחשכה
השוררת מבעד לחלון הרכבת. שלף את הכרטיס ומסר אותו
לכרטיסן. הלה החתים את הכרטיס בחותמת הביקורת, אבל גם
לאחר שסיים את מלאכתו המשיך להביט בו. ש' הניח שעניו

"אבל איך אוכל להודות לך על מה שעשית עבורי?"
"אין בעיה", חזר הכרטיסן ואמר, "אם אתה מרגיש צורך להודות, פשוט תעזור לאדם אחר שתפגוש אותו במצוקה. זו תהיה התמורה שלי. כך העולם יהיה טוב יותר".

ש' ניצב לצידה של אמו כשנפטרה בבוקר המחרת. עד עצם היום הזה הוא לא מסוגל להיזכר בה ללא שייזכר גם בדמותו של הכרטיסן טוב-הלב. הוא מעיד על עצמו שהמפגש עם הכרטיסן שינה אותו מאדם "אגואיסט" לאדם הגון. "זה לקח קצת זמן..." הוא מתנצל, "אבל מאז כבר שילמתי לכרטיסן באלפי מעשים טובים!"

ניקח גם אנו בחשבון: כשאנחנו עושים טובה משמעותית ליהודי, הפכנו אותו עצמו ליהודי טוב-ומיטיב. כל שרשרת המעשים הטובים שגם הוא יעשה, ייזקפו לזכותנו.

(גיליון 'איש לרעהו')

"למה, הרכבת מתאחרת, או מה?"
"לא. הרכבת לא מתאחרת", השיב הכרטיסן כמגן על כבוד לוח הזמנים של רכבות אנגליה. "אני פשוט הודעתי ל'פיטרבורו' בקשר. הם יעכבו את הרכבת במיוחד עבורך. ברגע שתעלה עליה היא תצא בדרכה ללידס. העיקר שתגיע הביתה הלילה. הרבה בריאות!" ופנה לדרכו: "כרטיסים בבקשה! כרטיסים בבקשה!"

חלפו כמה שניות וש' קלט באיזו צורה "מטומטמת" התייחס עד עכשיו לכרטיסן. קם מהמקום ורץ אחרי, רוצה לתת לו את הארנק (הריק...) את המפתחות (של הדירה שעומדת לפני פינוי...) ואת כל מה שאין לו.

כשהגיע לכרטיסן הצליח לומר: "רציתי... רציתי..." אך לא מצא מילים נוספות.

"זה בסדר", הרגיע אותו הכרטיסן. "אין בעיה".

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

גבאי שחילק לפידיים לילדים בתהלזכת ספר תורה - האם חייב לשאת בנזקים שנגרמו מהם?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

פסק שחייב, ולפי"ז היה ראוי לחייב את הגבאי בתשלום. אכן התוס' רי"ד דף נט: כתב שחייב מוסר האש ביד קטן זה רק כשהאש דלקה במקומה ושרפה רכוש, אך אם הקטן הולך את האש למקום אחר ושם הזיק, אין בעל השלהבת חייב בתשלום, והרא"ה בשטמ"ק חולק, וא"כ יתכן דאין להוציא ממון. ויש להוסיף שיטת רש"י בב"ק כג, שרק אם האש היא שלו חייב עליה, וכאן הלפידיים נמסרו לילדים ואינם של הגבאי. אך בעיקר הדין נפסק בשו"ע שאין צריך שתהא האש בבעלותו. ויש להתיישב בדבר.

שאלה: בעת הכנסת ספר תורה חילק הגבאי לפידיים לילדי השכונה ועבר עם לפיד דולק והדליק לכל אחד ואחד. במהלך התהלזכה אחד הילדים לא נזהר וגרם לשריפה מהלפיד שלו וגרם לנזק רב לרכוש, והניזק תובע את הגבאי שישלם את הנזק שנגרם באש שהדליק ולא שמר עליה כראוי. תשובה: מבואר בב"ק כב: שאם מסר 'גחלת' לחרש שוטה וקטן והם הבעירו ממנה אש והזיקו פטור מדיני אדם, אך אם מסר 'שלהבת', לדעת ר"ל חייב ולדעת ר"י פטור, והשו"ע סי' תי"ח

האזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו
כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

31 שלוחה 077-2222-666

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

כיצד הכין עצמו האדמו"ר מסקולען לכיבוי האור שדלק ללא צורך?

נדרים דף לג

ומחזיר לו את אבידתו

איש שם, ורצה לקיים מצות השבת אבידה לכבות את האור [שלא ילך ממון ישראל לאיבוד] אך כשהיה בבית הכסא לא יכול לקיים המצוה כתיקונה בכוונה קודם קיום המצוה, ולכן יצא מבית הכסא ונטל ידיו ואמר לשם יחוד לקיים מצות השבת אבידה וחזר ונכנס לכבות את האור.

(בדידי הוה עובדא)

שמעתי עובדא נפלאה מעד ראייה, שפעם אחת נזדמן להיות על שמחת נשואין יחד עם הגה"ק מוהר"ר אליעזר זוסיא פאוטוגאל זי"ע אדמו"ר מסקולען, וראה שהאדמו"ר מסקולען נכנס לבית הכסא ויצא וחזר ונכנס ויצא שנית מיד, ושאל אותו בתמיהה לפרש הדבר שנכנס ויצא וחזר ונכנס שנית. והשיבו האדמו"ר כי ראה שהאור דולק בחדר בית הכסא ואין

קו השיעורים של דרשו לרשותכם

24 שעות ביממה

מגוון שיעורים לבהירה

דף היומי בבלי

דף היומי ירושלמי

דף היומי בהלכה

שיעורים לפרשת השבוע

ועוד מגוון ענק של שיעורים ומידע על תוכניות דרשו

חייגו עכשיו

077-2222-666

לחייג, ללמוד, לדעת

האם אשה חייבת בקריאת שמע?

ואשה פטורה מברכות קריאת שמע שלפניה - 'יוצר אור', 'אהבה רבה', 'המעריב ערבים', ו'אהבת עולם'. אולם, מצות זכירת יציאת מצרים, ובברכות קריאת שמע שלאחריה - 'אמת ויציב', ואמונה כל זאת ו'השכיבנו' - דעת פוסקים רבים, שאשה חייבת בהן הן ביום והן בלילה; ויש שמצדד שפטורה אף מהן. ובכל מקרה, הרשות בידה לברך את כל ברכות קריאת שמע, ובלבד שתעשה כן לפני 'סוף זמן תפילה'.

[שו"ע ע, א, משנ"ב ב, ד, רה, ושעה"צ ג-ד; בו"מ דרשו, 3, 8, 12, 13, 15, 17, 18; וראה שם, 6, 7, 11]

אשה חייבת באמירת ברכות התורה, ברכות השחר, קרבנות, ופסוקי דזמרה. ויש אומרים, שפטורה מפסוקי דזמרה; ויש שהורו למעשה, שלכל הפחות תאמר 'ברוך שאמר', 'אשרי', ו'שתבח'. וכן חייבת בתפילות שמונה עשרה של שחרית ומנחה. ואשה פטורה מקריאת שמע, אבל ראוי שתקרא במשך היום את הפסוק 'שמע ישראל', (ויש אומרים, שחייבת בכך מן הדין); ויש אומרים, שתקרא את כל הפרשה הראשונה של קריאת שמע; ויש שהורו למעשה, שתקרא את כל הפרשיות.

מאיזה גיל חובה לחנך את הקטן לקריאת שמע?

לדבר - חובה על אביו ללמדו את הפסוק 'שמע ישראל', כדי לחנכו במצות תלמוד תורה. ובחרו בפסוק זה, משום שיש בו קבלת עול מלכות שמים, וכדי להשריש בלב הילד את האמונה בה' אחד; ויש שכתבו, כי בכך מתקיימת המצוה דאורייתא של "וְלַמִּדְתָּם אֹתָם אֶת הַבְּרִית" ויש שהוסיף, כי למרות שלימוד הפסוק נועד לחנכו למצות תלמוד תורה, אין צורך לחנכו לברך ברכות התורה טרם אמירתו.

[שו"ע ע, ב, משנ"ב ו-ט, וביה"ל ד"ה קטנים; בו"מ דרשו, 19, 22]

קטן פטור מקריאת שמע וברכותיה, ונחלקו הראשונים אם חובת האב לחנכו בהן ככל המצוות, או שמאחר ובדרך כלל הקטן אינו נמצא במחיצת אביו בזמן קיום המצוה, לא הוטלה עליו חובת החינוך במצוה זו. וראוי לנהוג כדעת המחמירים, ולחנכו מגיל 'חינוך' (-) המשתנה מילד לילד על פי יכולותיו) ואילך לקרוא קריאת שמע בזמנה עם ברכותיה. ומגיל שתים עשרה ואילך, חובה לחנכו לקריאת שמע, לכל הדעות. ותיקנו חכמים שאף קודם שהגיע לגיל 'חינוך', משעה שידוע

קטן שנרדם לפני תפילת ערבית - האם צריך להעירו כדי שיתפלל?

שנרדם בטרם התפלל ערבית - יש שהורה, שמגיל עשר ומעלה, רצוי להעירו, אך אם הדבר קשה, אין צורך להעירו. ברם, גם בטרם הגיע הקטן לגיל חינוך לתפילה, חובת האב להרגילו במידת מה בתפילה החל מגיל חינוך הרגיל. ובנוסף, אף קודם שהגיע לגיל חינוך כלל, יש ללמדו לענות אמן, משום שהקטן זוכה לעולם הבא (לפי אחת הדעות בגמרא) רק משעה שענה 'אמן' על איזו ברכה.

[משנ"ב ע, ט; בו"מ דרשו, 26-27]

קטן בגיל 'חינוך' (ראה לעיל) - אביו חייב לחנכו להתפלל את תפילות שמונה עשרה של שחרית, מנחה וערבית, בזמנן. ויש שכתב, שגיל החינוך לתפילה מאוחר יחסית למצוות אחרות, מפני שהקטן אינו נחשב בר חינוך לתפילה כל עוד שאינו מבטא את כל מילות התפילה בשלימותן, ללא דילוג או הוספה; ומשום כך אין נוהגים כיום לחנך את הקטנים להתפלל את שלוש התפילות מגיל חינוך הרגיל, שש או שבע, אלא מגיל מאוחר יותר. וקטן

* אדם שאיחר לתפילת הציבור, ולא שמע 'בְּרָכוּ' וקדושה - אם יש תשעה אנשים מלבדו שניאותים להשתתף בתפילתו, יאמר פסוקי דזמרה כרגיל, ולאחר 'ישתבח', יאמר קדיש ו'בְּרָכוּ', ויאמר קריאת שמע עם ברכותיה, ולאחר מכן יאמר בקול רם את שלוש הברכות הראשונות של 'שמונה עשרה', עם קדושה, וימשיך את תפילתו בלחש.
* בבית כנסת שמתקיים בו בדרך קבע 'מנן' אחד לתפילה בלבד, ומתקיים בו באקראי מנין נוסף - לא יעמוד הש"ץ של המנין השני במקום שבו עמד הש"ץ הראשון, עד שמתפללי המנין הראשון יעזבו את המקום.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד ינהג בחור שתפיליו נפלו על הקרקע?

ואם נפל ספר תורה על הקרקע, אף כשהוא בתוך נרתיקו - יש שכתבו, שרק מי שהספר נפל מידו צריך לצום, אך אם ספר התורה נפל בבית הכנסת, ראוי שהרב של בית הכנסת יגזור תענית על הציבור כפי ראות עיניו. ויש אומרים, שכל הרואה את נפילת ספר התורה צריך לצום, וכן המנהג.

[משנ"ב מ, ג; ביאורים ומוספים דרשו, 8, 11 ו-12, וראה עוד שם]

מנהג קדום בישראל, שמי שנפלו תפילין מידיו על הקרקע, ללא כיסוי, צם יום אחד לשם תשובה, כיון שהנפילה היא רמז משמים שעליו לשוב בתשובה. ובחור שהצום קשה לו, יוסיף מספר שעות לימוד באותו היום שבו נפלו התפילין. וזקן או חולה שהצום קשה להם - 'יפדו' את הצום בצדקה. ואם התפילין נפלו כשהן בתוך נרתיקן, אין צורך להתענות, אך ראוי לתת מעט צדקה, לשם כפרה.

הלוח היומי

ג' בכסלו | רבי שילה ב"ר יצחק רפאל זצ"ל, אב"ד בי-ם ורב שכונת קריית משה, בעל משכן שילה

היום הוא יו"ט במגילת תענית: "בתלתא בכסלו איתנטילו סימוותא מן דרתא", פירושו: בג' בכסלו הוצאו הפסלים מן העזרה. שבנו היוונים פסלים בעזרה וכשגברה יד בית חשמונאי בטלום והוציאו משם, ואותו היום עשאוהו יו"ט.
ביום זה בשנת תס"ג, אירע נס ההצלה לגאון בעל ה"פני יהושע" רבי יהושע פלק זצ"ל, שבעקבותיו הוציא לאור את ספרו החשוב, (רבי עוד בהקדמת הספר).

יארציט:

תרפ"ה: רבי ירוחם פישל ב"ר אהרן יהודה אריק זצ"ל, אב"ד אוזיראן-פולין ומרביץ תורה בוינה, בהוראת רבי ישראל מטשרטקוב נכתב על מצבתו "פה נגזר ארון הקודש וס"ת עמו...".

תרמ"ז: רבי אברהם יהושע העשיל ב"ר יצחק טברסקי זצ"ל, האדמו"ר מסקוירא.

תשנ"ה: רבי משולם יששכר ב"ר צבי הירש אשכנזי זצ"ל, האדמו"ר מסטאניסלב-אלעסק.

תשנ"ה: רבי שילה ב"ר יצחק רפאל זצ"ל, אב"ד בי-ם ורב שכונת קריית משה, בעל משכן שילה.

התחזקות יומית

הצעקות שספג הג"ר ניסים קרליץ

אדם אחד שכעס על פסק בית דין של מרן הג"ר ניסים קרליץ, צעק על רבינו ודיבר בחוצפה נוראה, אך רבינו שתק, היה שם אדם שתמה בפני רבנו: "איך הרב שתק לו, על דברי החוצפה והנבלה?" ענהו רבנו: "אם הייתי מעריך את עצמי כפי מה שהציבור מעריך אותי, אז באמת יש מקום להיפגע, אבל אני משתדל להעריך את עצמי לפי מה שלדעתי הקב"ה מעריך אותי, אם כן מה זה משנה מה הוא חושב עלי".

(חוט שני - חובות הלב עמ' שיח)

אם אדם מסויים פגע בכבודנו, נשתדל שלא לכעוס ולא להיפגע, שהרי לא הוא קובע את מעמדנו האמיתי

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il